

Marija Kmetova:

Interieur.

„— in potem ste bili prišli semkaj s svojo ženo.“

„Da — in niti slutil nisem, da ste vi tukaj.“

„Jaz sem vas bila videla, ko ste prihajali po stezi in hvaležna sem vam bila, da me niste pozdravili.“

„Nisem vas bil spoznal. Šele drugo jutro . . .“

„Da, ko sem stala ob travniku in gledala rože.“

„In pobledeli sta takrat, jaz pa sem se bil takoj spomnil na ona pisma, ki sem vam jih bil pisal.“

„Vaša žena mi je bila dejala tedaj — še veste? — A, to je tista gospodična, ki ti je pisarila taka idealna pisma! — Zakaj ste jih bili pokazali? Sicer pa ne odgovorite — saj je vse, vse eno.“

„Zakaj tako?“

„Vse je vseeno: ljubezen, zdravje, smrt — vse je vseeno.“

„Ali vaša pisma od takrat?“

„So bila drugačna, kaj ne? — Ah, moj Bog, kako sem zvesto verovala v vse to, kar sem vam bila pisala: v prerojenje človeštva, v čudežno ljubezen materinsko, v dobroto človekovo, v ljubezen vsemogočno, vseobsežno, vse odpuščajočo.“

„In niti slutili niste, kako zelo ste mi bili v dobroto in kako zelo sem se bil pozdravil ob vaših besedah.“

„Slutila sem in občutila. Saj ste bili ozdraveli od duševnih nemirov — tedaj, ko ste mi bili pisali ono pismo — pa — pustiva to, pustiva.“

„Katero pismo, gospodična, kdaj?“

„Pustiva, lepo prosim.“

„Pa vendar . . .“

„Poglejte travnike! Ali se vam zdi, da so to travniki posebne vrste? Da ni nikjer toliko rož in takih bujnih barv? Zdi se mi, kakor bi bila to pesem, tiha pesem, zapeta v tihi lepoti, ko še srce ne bije več, ko duša niti ne dahne več. In te majhne, majhne sence! Poglejte — vsaka bilka ima svojo senco, vsaka cvetka svojo temno liso, vsak kamenček svoj temni spomin.“

In sedeta v travo, in gore so modričaste in pota lilasta in luč rožnata kakor dih rdečih, žametastih rož.

Ona je zamišljena, oči zro sanjavo v daljo, lica so bleda.

„Gospodična, vi ste bolni.“

Globok je njegov pogled in prav v sredo duše se zazre in ona se zdrzne in zardi.

„Da,“ pravi in se nasmehne.

„Zdaj vem, zakaj vam je vse eno. Ali glejte, gospodična, pozdravite se . . .“

„— okrevate, spet boste dobri in življenje je tako lepo. Ah — nehajte, saj poznam do dna vse te tolažilne besede, ali bolje — vse te fraze. Prizanesite mi vsaj vi z njimi.“

„Vsaj jaz?“

„Vsaj vi, ki ste mi . . . Pa pogledjte, pogledjte, zdaj tone sonce za gore!“

Nasmehne se trudno in iztegne počasi roko.

„Kako sekate besede! Hudo vam je.“

„Ne maram, da vidite to. Ne maram. Nič mi ni hudo, vse mi je vseeno.“

„Saj okrevate . . .“

„Nič več o tem! Pa, da vam povem: čemu zdravljenje, okrevanje? Kaj je človek? Kaj sem jaz? Čemu mi bo zdravje?“

„Ali bolezen je huda; muka je.“

„Ko bo muka, me ne bo več.“

„Sami se boste?“

„Da, ko bo čas.“

„Zares mi je hudo, da vas vidim tako izpremenjeno. In kako ste mi pisali: krasno je življenje, lep je svet, veseli bomo, da živimo. In veroval sem vam, oteli ste me, ali ste lagali?“

„Nisem lagala; povedala sem vam že, da je bila to moja trdna vera.“

„Kako sem pil zdravje iz vaših besed! Šel sem na pot, pomlajen, poživljen . . .“

Ona se hipoma okrene k njemu in besede so kakor ogenj, hitre, sikajoče, plameneče.

„— poživljen z ljubeznijo, ki sem jo dihala vate.“

K strahu se zdrzne on in groza ga obide.

„Gospodična!“

„— vate in si jo vzel v dušo in si šel in si jo vlil v drugo in si se poročil . . .“

„Ali jaz mislim . . . Odkod te besede? Nič takega nisem videl v pismih, ki bi me . . .“

„Vezalo, kaj ne? Ah, nič, nič tega. — Ali tega ne veš, da so koprnele za tistimi besedami druge, še žarkejše, še bolj vroče; da sem prečula noči in se naslajala v mislih nate; da sem te pozdravljala v jutrih; da sem te čakala, čakala in te tako neskončno —“ Beseda se odtrga, potem dihne v šepetu „... in te tako neskončno ljubila.“

„Pavla!“

Prime jo za roko in ji pogleda v blede obraz. Oči so ji zaprte, beseda še diha na ustnih.

„Pa zakaj nisi povedala? Niti slutil nisem.“

„Niti slutil nisi, da sem sploh zmožna ljubezni, da sem sploh kaj drugega kakor tolažnica?“

„Pavla, odpusti!“

„Kaj? Da me nisi videl, ko si me gledal?“

„Pavla!“

In potegne jo k sebi in jo objame.

„Usmiljenje? Ne.“

Odločno se mu izvije iz rok in vstane.

„Gospod Malner ...“

Ali v trenutku zastane beseda, trdno se ga oklene in ga pritisne k sebi, močno, močno in ga poljubi in izgine za drevesi ...

„Kod hodiš, da te iščem?“ se oglasi njegova žena na poti in pristavi:

„Ali ne bi odpotovala jutri?“

„Saj res,“ pritrди on in ves zmeden je.

Janko Glaser:

Poletje.

Obrnili, raztrosili smo rede,
ti šla pred mano gibka si in topla.
Zdaj jagod bereš si. Mi z vinom v senci
hladimo žejni pljuča si zasopla.

Jaz vlegel sem na hrbet se in mislim
in diham vase bujni vonj iz trave —
in mislim nate, ki si šla pred mano:
še vidim tvoje mlade gležnje rjave.